

[Ib Thyregod.]

Det næste spørgsmål angår straffelovens § 234 om pornografi. Vi kan være enige i, at de skærpselser, som blev indført i 1939 i 2. og 3. stykke, kan ophæves; de har i virkeligheden heller ikke haft noget særligt område. Vi kan se på de straffe, som er idømt i disse tilfælde, at det er ikke her, der er sket noget særligt; det er med hensyn til beslaglæggelsesforanstaltningerne, og det er her, sanktionerne har virket.

Men tilbage bliver spørgsmålet, om man i øvrigt skal ophæve pornografibestemmelsen eller man skal beholde den, eventuelt under en anden form. Det første spørgsmål, man må stille, er jo: hvad ligger der nærmere i dette begreb, pornografi? Hvis man ser på den betænkning, straffelovrådet har afgivet, vil man se, at dette nærmere er blevet belyst dels ud fra en psykologisk opfattelse, dels ud fra en juridisk opfattelse og også fra lægelig side. Vi har retslægerådets udtalelser om disse ting, og man peger også fra retslægerådets side på, at man har vanskeligt ved at se, hvorledes de skadelige virkninger af pornografien opstår. Man har en udtalelse fra det sociologiske institut, og der er en udtalelse fra professor Trane-kjær Rasmussen, hvor han for øvrigt til støtte for sin opfattelse citerer Søren Kierkegaards behandling af det æstetiske livsstadium i Enten-Eller. Alle sider af problemet er her behandlet.

Tilbage bliver den juridiske side: hvad ligger der i dette begreb, pornografi? Også herom findes der udtalelser fra forskellig side. Jeg kan nævne, at der i Juristen 1966 findes en artikel af højesteretsdommer Tamm, hvori han nærmere gennemgår pornografibegrebet og siger, at det som en retlig standard er noget relativt, som veksler med tiderne og er forskelligt i forskellige lande, men i øvrigt går ind for en opretholdelse af pornografibegrebet.

Endvidere foreligger der en kommentar fra højesteretsdommer Trolle i relation til den kendte sag om Fanny Hill. Denne kommentar findes i Ugeskrift for Retsvæsen

1965, og han siger her, at det, som højesteret har lagt vægt på under denne sag, er ikke det synspunkt, jeg før nævnte, men derimod et afvejningsprincip, hvor man i høj grad lægger vægt på, om de skildringer, der er tale om, har en litterær værdi. Trolle siger således i sine bemærkninger om Fanny Hill-dommen:

„Dommen rokker derfor ikke ved det i motiver og af forfatterne antagne, at grove og perverse skildringer uden — eller uden synderlig — litterær værdi stadig vil blive anset omfattet af paragraffen. Men har en bog nogen litterær værdi, skal der nok adskilligt til, for at den vil blive forbudt.“

Det er altså de juridiske opfattelser — ja, der forligger mange andre — men de juridiske opfattelser, som navnlig har gjort sig gældende i den sidste tid vedrørende disse pornografibestemmelser.

Man må vel sige, at der er sket en meget betydelig udvikling i de senere år. Det er navnlig sket efter Fanny Hill-dommen; men allerede inden den kan man sige at der er sket en udvikling, og hele den udvikling, som er sket, har måske ligefrem overflødiggjort spørgsmålet om en ophævelse af pornografiparagraffen, fordi man allerede nu har en sådan frihed, at man snarere må spørge om, hvad der er forbudt, end om, hvad der er tilladt. På grund af de retssager, der har været, og som vi alle kender, kan man imidlertid ikke komme uden om, at der ligefrem har været tale om en form for reklamering for de pågældende værker, og netop de bøger, som har været indblandet i en retssag, har i mange tilfælde fået et ganske særligt salg. Det kan jo føre til — og må vel føre til — den betragtning, at den lov, vi har, ikke er tilfredsstillende. Selv om man siger, den har virket med en relativ standard, har den ikke virket med en sådan klarhed, at vi har kunnet finde frem til, hvad der skal være forbudt, og hvad der skal være strafbart efter denne lov. Derfor er det rimeligt, at justitsministeren har bedt straffelov-